

státem a soukromníkem, měly povahu práva soukromého, neboť při nich jde jen o jediný právní subjekt, a to jest erár. Jelikož ani provedeným postupem, jak shora dolíčeno, na věci ničeho změnit se nemohlo a substrátem sporu zůstala povaha poměru veřejnoprávního, bylo nepřipustno, žalobou na soudě domáhati se splnění pohledávky povahy veřejnoprávní. Žaloba měla být odmítnuta pro nepřipustnost pořadu práva již prvou stolicí. Poněvadž se tak nestalo, naopak o žalobě jednáno a jí oběma nižšími stolicemi vyhověno bylo, bylo nutno usnésti se tak, jak se stalo.

Čís. 1449.

Nemá-li ani ten ani onen z manželů v tuzemsku obecného sudiště, nelze u tuzemského soudu domáhati se přeměny dobrovolného rozvodu v rozluku manželství, byť manželé byli čs. státními občany a dobrovolný rozvod manželství od stolu a lože byl povolen soudem tuzemským.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1922, Nd II 12/22.)

Nejvyšší soud nevyhověl návrhu Viléma E-a, bývalého knihkupce v Brně, nyní v Brazílii, na delegaci, správně na určení místně příslušného soudu dle § 28 j. n. ku jednání a rozhodnutí o jeho žádosti podané proti Marii E-ové, bytem ve Vídni, o povolení rozluky manželství, jehož dobrovolný rozvod od stolu a lože byl povolen usnesením krajského soudu ve Znojmě ze dne 9. března 1920.

Důvody:

Určení místně příslušného soudu pro občanskou právní věc dle § 28 j. n. předpokládá, že je pro ni tuzemská soudní pravomoc věcně opodstatněna. Této náležitosti se nedostává právní záležitosti, o niž tuto jde, jelikož dobrovolný rozvod manželství od stolu a lože byl sice povolen tuzemským soudem, ale v čase podání žádosti za přeměnu rozvodu v rozluku manželství neměl a nemá ani ten ani onen z manželů svého obecného sudiště v tuzemsku. Tato možnost zákonodárci neušla, jak plyne z historie vzniku ustanovení § 20 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., neboť ve zprávě právního výboru (tisk 298 stránka 16) se výslovně praví: »Odstavec třetí § 20 odpovídá zásadám § 100 j. n.; eventualita, že by ani žadatel neměl v tuzemsku svého soudu obecného, byla vědomě vypuštěna.« Tato zásada byla při nové úpravě § 100 j. n. zákonem ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n., článek II. čís. 7, zachována, jelikož předpis druhého odstavce tohoto zákonného předpisu platí o žádostech na rozluku dle zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., jen tehdy, zdržuje-li se žadatel trvale v Československé republice. Z toho vyplývá, že ani příslušníci státu československého nemohou žádati za přeměnu rozvodu v rozluku manželství, když sice dobrovolný rozvod jejich manželství byl povolen tuzemským soudem, ale ani ten ani onen z nich v čase žádosti nemá v tuzemsku obecného sudiště. Poněvadž tedy žádost Viléma E-a obsahu shora uvedeného není vůbec přípustna, není zde prvé podmínky pro určení místně příslušného soudu dle § 28 j. n. a bylo jí proto zamítnouti.